

"וַיְדַבֵּר ה' אֶל-מֹשֶׁה, בְּהַר סִינַי לֵאמֹר. דַּבֵּר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם, כִּי תָבֹאוּ אֶל-הָאָרֶץ, אֲשֶׁר אָנִי נֹתֵן לָכֶם--וְשָׁבַתָּה הָאָרֶץ, שְׁבֻתָּהּ לָהּ" (ויקרא כ"ה א')

פרשת השבוע מתחילה בצורה לא ברורה. מחד אנו קוראים "וַיְדַבֵּר ה' אֶל-מֹשֶׁה, בְּהַר סִינַי לֵאמֹר" ומאידך, לאחר הפתיחה מגיע המשך פחות צפוי, התורה מתחילה לעסוק בנושא השמיטה. המעבר לא היה נהיר לחז"ל והם שאלו עליו שאלה מאוד מוכרת אותה מביא רש"י בשם חז"ל: "מה עניין שמיטה אצל הר סיני" או בלשוננו היום מה עניין שמיטה להר סיני. רש"י וחז"ל ממשיכים וטוענים "והלא כל המצוות נאמרו מסיני? אלא מה שמיטה נאמרו כללותיה ודקדוקיה מסיני - אף כולם נאמרו כללותיהם ודקדוקיהם מסיני." בהר סיני במדבר אין שום יישום מעשי למצוות שמיטה שזמנה הוא "כִּי תָבֹאוּ אֶל-הָאָרֶץ" (ויקרא כ"ה ב') ולמרות זו נתנה המצווה בהר סיני. כשם שמצווה זו ניתנה בהר סיני, אומרים לנו חז"ל, ניתנו גם כל המצוות האחרות.

על פי חז"ל, "גלות באה לעולם על עבודה זרה, ועל גלוי עריות, ועל שפיכות דמים, ועל שמיטת הארץ" (אבות דר"נ ל"ד). גם מפשט פרשתנו יש סיוע לתפיסה זו, שכן הנימוק המופיע בפרשה לגלות הוא "אֲזַ תִּרְצָה הָאָרֶץ אֶת שְׁבֻתֹתֶיהָ ... כָּל יְמֵי הַשָּׁמָה ... כָּל יְמֵי הַשָּׁמָה תִּשְׁבֹּת אֶת אֲשֶׁר לֹא שְׁבַתָּהּ בְּשִׁבְתֵיכֶם בְּשִׁבְתֵיכֶם עָלֶיהָ" (ויקרא כ"ו ל"ד). מכאן חיזוק לקשר הישיר שמוצאים חז"ל בין שמיטה למתן תורה בהר סיני.

הביטוי "מה עניין שמיטה אצל הר סיני" מציין בעברית המודרנית שני עניינים שאינם קשורים זה לזה אך נאמרים כאחד. לרוב, משמעותו של הביטוי שלילית ומשמשת אותנו כדי לבטל נושא כחורג מהדיון.

כך או כל, עלינו לזכור כי הטוען לפנינו מוצא ככל הנראה קשר בין הנושאים ואל לנו לבטל את טיעונו ללא חשיבה מוקדמת על הקשר בין הנושאים.

יהיו הדברים לעילוי נשמת סביי שהלכו לעולמם - שבת שלום.